

FEJKSKOLAN

Singellivet
Arbetsblad

OM FEJKSKOLAN

Fejkskolan är en kortversion av radioprogrammet Fejk, särskilt anpassad för gymnasieskola och vuxenutbildning.

Vilka roller har tjejer och killar, kvinnor och män, haft i populärkulturen de senaste hundra åren sisådär? Fejkskolan, säsong 4, belyser genushistorien med hjälp av populärkulturens arkiv; film, musik, tidningar, bilder, tv- och radioprogram, från 1920-talet och framåt. På ett bildande och underhållande sätt speglas hur olika kulturyttringar dokumenterat sin samtid – och reflekterat över den. Dessutom gör programledaren Anna Charlotta Gunnarson personliga analyser som åskådliggör hur normerna svängt under de senaste hundra åren. Fejkskolans fjärde säsong består av åtta avsnitt. Till varje avsnitt finns det ett arbetsblad.

1. Rösten	5. Humor
2. Kroppen	6. Allvar
3. Singellivet	7. Bilden
4. Gänget	8. Åldern

Målgrupp

Serien riktar sig särskilt till gymnasiet, men passar även bra för folkhögskola och övrig vuxenutbildning. Serien kopplar till ämnesplanerna i historia, samhällskunskap, naturkunskap, svenska och sociologi. Vissa avsnitt kopplar även till musik, bild och idrott och hälsa. Se exempel på kopplingar till Gy11 längst bak i det här arbetsbladet.

Syfte

Fejkskolans pedagogiska syfte är att skapa förståelse för varför och hur könsdiskriminering kan uppstå genom att belysa genusperspektiv av makt och normer under 1900-talets populärkultur. Tanken är att eleverna ska få verktyg för att göra normmedvetna och normkritiska analyser genom att ta del av Fejkskolan. De tränar även förmågan att förstå och värdera historiebruk och historiemedvetande med fokus på genus, politik, forskning och identitet. Genom att granska historiska källor och normer ur olika perspektiv ställs frågor om förändringsprocesser och historiesyn.

Om arbetsbladen

Arbetsbladen är avsnittspecifika och innehåller faktafrågor, diskussionsfrågor och fördjupningsuppgifter. Uppgifterna är kopplade till de centrala frågeställningarna i respektive avsnitt, med fokus på analys av olika perspektiv. I varje arbetsblad finns en ordlista med relevanta begrepp. Dessa kan vara bra att diskutera innan ni lyssnar på avsnittet, dels för att skapa förförståelse för innehållet och dels för att på så sätt skapa en gemensam ingång till avsnittet. Dessa kan också vara bra för att repetera avsnittets centrala innehåll.

Förslag på frågor som passar till alla avsnitt

- Vad handlar avsnittet om? Sammanfatta med egna ord.
- Vilka historiska genusnormer vill avsnittet synliggöra? Försök att presentera några insikter och/eller slutsatser i avsnittet.
- Vilka röster och intressen kommer till tals i avsnittet?

I varje avsnitt finns en expert på temat som intervjuas. Vem är det? Skaffa en fördjupad bild av denne och försök relatera expertens kunnande till avsnittets innehåll.

- Allt kan inte få plats i ett avsnitt på cirka tio minuter. Reflektera över om det finns några tysta och frånvarande röster i avsnittet, som skulle kunna förändra förståelsen av innehållet om de blev hörda.
- Formulera dina egna tankar kring avsnittets tema. Presentera dina egna åsikter och reflektioner.

(Frågorna är inspirerade av artikeln [Genusvetenskapens pedagogik utvecklar inlevelseförmågan](#), Skolverket.)

SINGELLIVET - ARBETSBLAD

Längd: 11:34

Ämneskopplingar: Historia, samhällskunskap och sociologi, även till viss del svenska.

Ord och begrepp: *singel, tvåsamhet, chick lit, dokusåpor, realityserier, gammpojkar, frågespalter*

Om avsnittet

Fejkskolan tittar på varför ensamhet jämt sätts i relation till tvåsamhet. Hur syns det här i realityserier? Och hur bröt ungdomsprogrammet Bullen ny mark för 1980-talets tonårpojkar. Fejkskolan funderar på hur romaner som *På drift* och *Bridget Jones dagbok* har skildrat livet på solokvist för kvinnor och män.

Förslag på samtalsfrågor

1. Vad handlar realityserier som *Gift vid första ögonkastet* och *Bonde söker fru* om? Vad är syftet med serierna? Vad tror du har gjort tv-programmen så populära?
2. Disneyfilmerna *Askungen*, *Modig* och *Frost* handlar om unga kvinnor i giftasålder. Men vad skiljer dessa hjältinnor åt?
3. På 60-talet var genomsnittsåldern för när man gifte sig mycket lägre än idag. Varför var det viktigt att gifta sig tidigt förr?
4. Hur förändrade p-pillret äktenskap och relationer när blev vanligt på 1960- och 1970-talen?
5. På 1950-talet publiceras boken *På drift* av Jack Kerouac. Den handlar om singeln Sals luffarfärd genom USA. Han skildras som en frihetsälskande själ som går sin egen väg och budskapet kan tolkas som att män aldrig vill stadga sig. På 2000-talet sjunger bandet Kent om boken, men den kringfläckande poeten verkar ha tappat sin status. Förklara!
6. Vad menas med uttrycket "chick lit"? Ge exempel!
7. I programmet jämförs boken *Bridget Jones dagbok* av Helen Fielding från 1996 med klassikern *Stoltbet och fördom* av Jane Austen, utgiven 1813. På vilket sätt är berättelserna lika och vad skiljer dem åt?

8. Journalisten Yukiko Duke säger i avsnittet att synen på ensamstående kvinnor jämfört med män skiljer sig. På vilket sätt?
9. Yukiko Duke resonerar även kring att det på ett sätt kan vara tuffare för unga människor idag att stadga sig och bilda familj än förr i tiden. Vad menar hon med det?
10. Låten *Solen lyser än på mitt gamla barndomshem* med Björn Skifs handlar om en ”gamppojke”. Vad handlar låten om och vad menas med det ordet?
11. Frågespalter är inget nytt fenomen. När kom den första frågespalten och när började de bli vanliga i Sverige?
12. Det var vanligt med frågespalter i till exempel tidningar som *Frida*, *Veckorevyn* och *Starlet*, men frågespalten i tv-programmet *Bullen* gjorde något nytt. Vad?

Förslag på uppgifter

- Sök upp och hitta exempel på frågespalter om sex och samlevnad i olika tidningar. Försök även hitta historiska exempel. Några exempel på tidningar: *Bildjournalen*, *Kamratposten*, *Starlet*, *Vecko-Revyn*, *Mitt Livs Novell* och *Slitz*. Undersök vilken typ av frågor som ställs och vilka råd som ges. Finns det likheter och skillnader mellan tidningar och mellan olika tidsperioder?
- Lyssna på musik om ensamhet. Jämför låtar från 1950-talet och 2020-talet. Vilka likheter och skillnader finns det? Några exempel på låtar: *Ensamheten* – Linnea Henriksson, *All I have to do is dream* – The Everly Brothers.
- Reflektera kring singelliv och jakten på den rätta. Utgå ifrån aktuella realityserier som t.ex. *Gift vid första ögonkastet*, *Bonde söker fru*, *Bachelor*, *Bachelorette* och diskutera vilka bilder av singelliv, tvåsamhet och äktenskap samt normer och jämställdhet som de serverar.
  - Vad är sann kärlek? Hur konstrueras det ideala kärleksförhållandet i tv-serierna?
  - Vilka roller spelar män och kvinnor i dessa realityserier? Motsvarar det vanliga könsstereotyper, eller upptäcker du något annat?
  - Jämför minst två av dessa realityserier som handlar om singlar som är på jakt efter den rätte? Vilka likheter och skillnader hittar du?
  - Skildrar realityserierna verkligheten, anser du?
- Titta på klipp från SVT-serien *Leif & Billy*. Är de typiska gamppojkar? Kan det vara så att någon av dessa gamppojkar i själva verket döljer sin sexuella identitet? Resonera och problematisera.

Tips för fördjupning

- *Ett rum för råd och tröst - Veckotidningarnas hjärtspalter från 1940-talet till i dag* av Gullans Sköld.
- *Normer i fokus: Normkritisk pedagogik* | UR Play
- *Normer, normmedvetenhet och normkritik*, Skolverket, del av en läromodul
- *Genusvetenskapens pedagogik och didaktik*. Anna Lundberg & Ann Werner (red.). Göteborg: Nationella sekretariatet för genusforskning, 2012

Gy11, kopplingar till centralt innehåll**Historia**

- Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet. (Hi 1)
- Kritisk granskning och tolkning och användning av olika slags källmaterial i digital och annan form (Hi 1a2)
- Hur individer och grupper använt historia i vardagsliv, samhällsliv och politik. Betydelsen av historia i formandet av identiteter, till exempel olika föreställningar om gemensamma kulturarv (Hi 1a2)
- Hur historia används inom olika kulturformer. Betydelsen av olika historiska teman inom olika genrer, till exempel film, litteratur och musik samt inom olika former av ungdomskultur. (Historia 2b – Kultur)

Samhällskunskap

- Grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap. (Sh 1a1)

Naturkunskap (Kroppen, Bilden, Åldern)

- Samband mellan individens hälsa, dagliga vanor och livsstilar i samhället, till exempel i fråga om träning, kost, droger och konsumtion samt påverkan på miljön. (Na 1a2)
- Hur naturvetenskap kan användas som utgångspunkt vid kritisk granskning av budskap och normer i medierna. (Na 1a2)

Sociologi

- Skapandet av samhällen, kulturer, identiteter, sociala processer och socialisation.
- Sociala strukturer utifrån klass, genus, etnicitet, kultur och religion.
- Sociala normer och kategoriseringar av människor.
- Diskriminering, jämställdhet och likabehandling.

Svenska

- Centrala motiv, berättarteknik och vanliga stildrag i fiktivt berättande, till exempel i skönlitteratur och teater samt i film och andra medier.

Arbetsbladet är skapat av Anna Thorstensson i samarbete med UR och produktionsbolaget Munck.

Upphovsrätten till innehållet i det här arbetsbladet tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges.

Arbetsbladet får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När arbetsbladet eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iakttas.

Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av arbetsbladet och dela ut till elever, tillhandahålla det digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder arbetsbladet, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om arbetsbladet kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i arbetsbladet).